

Projekt: Svět na dotek

Charakteristika:

Projekt vychází z principů Montessori pedagogiky a je zaměřen na přirozený rozvoj smyslů prostřednictvím vlastní zkušenosti dítěte. Připravené prostředí tvoří velké tácy, které jsou dětem volně k dispozici ve třídě i venku. Dítě si samostatně vybírá materiály a činnosti, manipuluje s nimi a objevuje jejich vlastnosti vlastním tempem.

Cíle:

- rozvoj smyslového vnímání
- podpora samostatnosti a svobodné volby
- rozvoj soustředění a vnitřní motivace
- kultivace jemné motoriky

Činnosti:

- práce s připraveným materiálem na tácech (přesýpání, třídění, kombinování)
- smyslové zkoumání přírodních i běžných materiálů
- jednoduché pokusy založené na vlastní aktivitě dítěte
- individuální práce i spontánní objevování

Role pedagoga:

- připravuje podnětné prostředí
- nabízí činnosti a ukazuje práci s materiálem
- respektuje tempo a volbu dítěte
- podporuje soustředění bez zbytečných zásahů

Výstupy:

- dítě samostatně pracuje s materiálem
- využívá smysly při poznávání
- dokáže se soustředit na zvolenou činnost
- získává zkušenosti skrze vlastní objevování

Inspirace na tácy (Montessori styl)

Jednoduché aktivity (cca 3–4 roky)

- přesýpání suchých materiálů (rýže, čočka, krupice)
- přelévání vody (kelímky, konvičky, trychtýř)
- nabírání lžící (přenášení z misky do misky)
- třídění podle barvy nebo velikosti (kamínky, víčka)
- vkládání předmětů pinzetou nebo prsty

☞ cíl: koordinace pohybu, základní soustředění, první zkušenost s materiálem

Střední obtížnost (cca 4–5 let)

- třídění podle více kritérií (barva + velikost)
- přiřazování (např. přírodniny k obrázkům)
- jednoduché „pokusy“:
 - co plave × co klesá
 - co se rozpustí ve vodě
- míchání materiálů a jejich opětovné oddělování
- práce s pipetou (přenášení vody kapkami)

☞ cíl: rozvoj logiky, pozorování, jemná motorika

Náročnější aktivity (cca 5–6 let)

- sekvence a řazení (od nejmenšího po největší)
- odhad a kontrola (kolik se vejde, kolik je potřeba)
- složitější pokusy:
 - změny materiálů (mokrý × suchý)
 - míchání barev ve vodě
- práce s nástroji (pinzeta, kleštičky, kapátko)
- vlastní „výzkum“ – dítě si samo kombinuje materiály

☞ cíl: samostatné objevování, řešení problémů, delší soustředění

Materiály na tácy

- přírodní: písek, hlína, kamínky, šišky, listy, semínka
 - kuchyňské: rýže, těstoviny, luštěniny, mouka
 - doplňky: lžičky, kelímky, trychtýře, pinzety, pipety
 - voda (ideálně i venku)
-

Důležité Montessori principy

- **jeden tác = jedna činnost** (přehlednost)
- **estetika a jednoduchost** (nepřehlcené)
- **možnost kontroly chyby** (dítě pozná samo)
- **volná dostupnost** (dítě si vybírá)
- **opakování činnosti** (dítě může dělat znovu a znovu)

V Sokolově, leden 2026

Zpracovala Jana Vozková